

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 22/17

Λουξεμβούργο, 7 Μαρτίου 2017

Απόφαση στην υπόθεση C-390/15
Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)

Η εξαιρέση από τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ των ηλεκτρονικώς παραδιδόμενων ψηφιακών βιβλίων, εφημερίδων και περιοδικών είναι συμβατή με την αρχή της ίσης μεταχείρισης

Η οδηγία περί ΦΠΑ είναι έγκυρη από την άποψη αυτή

Κατά την οδηγία περί ΦΠΑ¹, τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ² σε έντυπες εκδόσεις όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά³. Αντιθέτως, οι ψηφιακές εκδόσεις υπόκεινται στον κανονικό συντελεστή με την εξαιρέση των ψηφιακών βιβλίων που παραδίδονται επί υλικού υποθέματος, όπως παραδείγματος χάριν το CD-ROM⁴.

Το πολωνικό συνταγματικό δικαστήριο, επιληφθέν κατόπιν αιτήσεως του Πολωνού συνηγόρου του πολίτη⁵, αμφισβητεί το κύρος της ανωτέρω ρυθμίσεως. Οι αμφιβολίες του αφορούν αφενός το ζήτημα εάν η διαφορετική φορολόγηση είναι συμβατή με την αρχή της ίσης μεταχείρισης και αφετέρου το κατά πόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετέσχε επαρκώς στη νομοθετική διαδικασία⁶.

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι, καθόσον η οδηγία περί ΦΠΑ αποκλείει την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στην ηλεκτρονική παράδοση ψηφιακών βιβλίων, ενώ ταυτοχρόνως επιτρέπει την εφαρμογή τέτοιου μειωμένου συντελεστή στις παραδόσεις ψηφιακών βιβλίων επί κάθε υλικού υποθέματος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις της εισάγουν διαφορετική μεταχείριση μεταξύ καταστάσεων οι οποίες είναι παρόμοιες υπό το πρίσμα του σκοπού προώθησης της ανάγνωσης τον οποίο επεδίωκε ο νομοθέτης της Ένωσης, επιτρέποντας την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ σε ορισμένα είδη βιβλίων.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο εξετάζει το κατά πόσον η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι δικαιολογημένη. Υπενθυμίζει ότι η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται εφόσον σχετίζεται με σκοπό που επιδιώκεται νομίμως από το μέτρο με το οποίο αυτή εισάγεται και εφόσον είναι ανάλογη προς τον σκοπό αυτόν. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις μέτρων φορολογικής φύσης, ο νομοθέτης της Ένωσης καλείται να προβεί σε επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσης και να σταθμίσει αντιτιθέμενα συμφέροντα ή να κάνει σύνθετες εκτιμήσεις. Κατά συνέπεια, στο πεδίο αυτό πρέπει να του αναγνωρισθεί ευρεία εξουσία εκτίμησης και, επομένως, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης των ως άνω προϋποθέσεων πρέπει να περιορίζεται στο κατά πόσον

¹ Οδηγία 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2006, L 347, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/47/EK του Συμβουλίου, της 5ης Μαΐου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους μειωμένους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2009, L 116, σ. 18).

² Εκτός εάν το έντυπο αυτό υλικό προορίζεται εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο για διαφημιστικούς σκοπούς.

³ Ή και δύο μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ.

⁴ Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται η επιβολή μειωμένου συντελεστή επί ψηφιακών βιβλίων. Αντιθέτως, σε περίπτωση που αυτά διαβιβάζονται μέσω τηλεφόρτωσης ή μετάδοσης συνεχούς ροής (streaming) ισχύει ο κανονικός συντελεστής. Για τις ψηφιακές εφημερίδες και περιοδικά ισχύει πάντοτε ο κανονικός συντελεστής, ανεξαρτήτως του τρόπου παραδόσεώς τους.

⁵ Rzecznik Praw Obywatelskich. Ο Πολωνός συνήγορος του πολίτη υπέβαλε ενώπιον του συνταγματικού δικαστηρίου της Πολωνίας αίτηση ελέγχου της συνταγματικότητας των διατάξεων της πολωνικής νομοθεσίας περί μειωμένου φορολογικού συντελεστή για τις εκδόσεις.

⁶ Συγκεκριμένα, το κείμενο του σημείου 6 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/112, όπως τροποποιήθηκε, διαφέρει από το κείμενο της πρότασης οδηγίας επί τη βάση της οποίας έγινε η διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.

συντρέχει πρόδηλη πλάνη. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο αποκλεισμός της εφαρμογής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στις ηλεκτρονικές παραδόσεις ψηφιακών βιβλίων αποτελεί συνέπεια του ιδιαίτερου καθεστώτος ΦΠΑ του ηλεκτρονικού εμπορίου. Συγκεκριμένα, λόγω των συνεχών εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών, κρίθηκε αναγκαίο να υποβληθούν οι υπηρεσίες αυτές σε σαφείς, απλούς και ομοιόμορφους κανόνες προκειμένου να μπορεί να προσδιοριστεί με βεβαιότητα ο εφαρμοστέος ΦΠΑ στις υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά και να διευκολυνθεί έτσι η διαχείριση του φόρου αυτού από τους φορολογουμένους και τις εθνικές φορολογικές διοικήσεις. Ο νομοθέτης της Ένωσης, αποκλείοντας την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά, απαλλάσσει τους υποκειμένους στον φόρο και τις εθνικές φορολογικές διοικήσεις από την υποχρέωση να εξετάζουν, για κάθε είδος ηλεκτρονικά παρεχόμενης υπηρεσίας, αν εμπίπτει στις υπηρεσίες για τις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί τέτοιος συντελεστής δυνάμει της οδηγίας περί ΦΠΑ. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το μέτρο αυτό είναι κατάλληλο για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει το ιδιαίτερο καθεστώς ΦΠΑ του ηλεκτρονικού εμπορίου. Εξάλλου, αν γινόταν δεκτή, ως προς το ζήτημα αυτό, η δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ στις ηλεκτρονικές παραδόσεις ψηφιακών βιβλίων, όπως και για τις παραδόσεις τέτοιων βιβλίων επί κάθε υλικού υποθέματος, θα θιγόταν κατ' αποτέλεσμα η συνολική συνοχή του θεσπισθέντος από τον νομοθέτη της Ένωσης μέτρου που συνίσταται στον αποκλεισμό της δυνατότητας εφαρμογής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Όσον αφορά την υποχρέωση διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τη νομοθετική διαδικασία, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι υφίσταται υποχρέωση νέας διαβούλευσης στην περίπτωση που το τελικώς εγκριθέν κείμενο, εξεταζόμενο στο σύνολό του, αποκλίνει ουσιωδώς από εκείνο επί του οποίου το Κοινοβούλιο έχει ήδη γνωμοδοτήσει, πλην των περιπτώσεων εκείνων που οι τροποποιήσεις ανταποκρίνονται, κατ' ουσίαν, στις επιθυμίες που εξέφρασε το ίδιο το Κοινοβούλιο. Το Δικαστήριο εξετάζει στη συνέχεια αν ήταν αναγκαία νέα διαβούλευση με το Κοινοβούλιο όσον αφορά τη διάταξη της οδηγίας η οποία προβλέπει την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ μόνο στις παραδόσεις βιβλίων επί υλικού υποθέματος⁷. Το Δικαστήριο κρίνει ως προς το ζήτημα αυτό ότι το οριστικό κείμενο της επίμαχης διάταξης δεν είναι κάτι περισσότερο από απλή φραστική απλοποίηση του κειμένου της πρότασης οδηγίας, του οποίου η ουσία διατηρήθηκε πλήρως. Το Συμβούλιο συνεπώς δεν είχε υποχρέωση νέας διαβούλευσης με το Κοινοβούλιο. Το Δικαστήριο συνάγει εξ αυτού ότι η ως άνω διάταξη της οδηγίας δεν είναι άκυρη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

⁷ Συγκεκριμένα, το σημείο 6 του παραρτήματος III της οδηγίας 2006/112, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή στην «παραδοση βιβλίων, περιλαμβανομένων και των χρησιδανειζόμενων από βιβλιοθήκες (καθώς και παντός είδους φυλλαδίων και παρομοίων εντύπων, εικονογραφημένων βιβλίων και βιβλίων ιχνογραφίας και χρωματισμού για παιδιά, μουσικής τυπωμένης ή χειρόγραφης, χαρτών και στοιχείων υδρογραφικών και άλλων), εφημερίδων και περιοδικών, εκτός από έντυπα εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο διαφημιστικά». Αντιθέτως, η πρόταση οδηγίας αναφερόταν στην «προμήθεια, συμπεριλαμβανομένου του χρησιδανεισμού από βιβλιοθήκες, βιβλίων (στα οποία περιλαμβάνονται τα παντός είδους φυλλάδια, έντυπα και παρόμοιο έντυπο υλικό, τα παιδικά εικονογραφημένα βιβλία και τετράδια ιχνογραφίας και χρωματισμού, οι έντυπες ή χειρόγραφες μουσικές παρτιτούρες, οι χάρτες και οι υδρογραφικοί ή παρόμοιοι χάρτες, καθώς και ακουστικά βιβλία, CD, CD-ROM ή κάθε άλλο παρόμοιο υλικό υπόστρωμα, που αναπαράγουν βασικά το ίδιο πληροφοριακό περιεχόμενο με τα έντυπα βιβλία), εφημερίδων και περιοδικών, εκτός από υλικό που προορίζεται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για διαφημιστικούς σκοπούς».